

**Standardy ochrony małoletnich przed
krzywdzeniem obowiązujące
w Szkole Podstawowej
im. Bł. Karoliny Kózkówny w
Mszalnicy**

Wstęp

Dobro i bezpieczeństwo małoletnich w Szkole Podstawowej im. Bł. Karoliny Kózkówny w Mszalnicy są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników na rzecz małoletnich. Pracownik Szkoły traktuje każdego ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Realizując zadania Szkoły, działa w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących w niej przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych kompetencji. Niedopuszczalne jest, by pracownik Szkoły stosował wobec małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.

Niniejszy system ochrony małoletnich przed krzywdzeniem określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu uczniów, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc uczniowi oraz wskazuje na odpowiedzialność osób zatrudnionych w Szkole za bezpieczeństwo małoletnich do niej uczęszczających.

Opracowane Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem zostały opublikowane na stronie internetowej Szkoły (<https://szkolamszalnica.kamionkawielka.pl>) i są szeroko promowane wśród całego personelu, rodziców i małoletnich uczęszczających do Szkoły.

Rozdział I

Słowniczek terminów

§ 1.

Ilekczoć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

1. małoletnim (dziecku) – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia ucześnieczającą do Szkoły Podstawowej im. Bł. Karoliny Kózkówny w Mszalnicy;
2. uczniu – należy przez to rozumieć uczniów Szkoły Podstawowej im. Bł. Karoliny Kózkówny w Mszalnicy oraz dzieci z oddziału przedszkolnego;
3. Szkole – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową im. Bł. Karoliny Kózkówny w Mszalnicy;
4. personelu – należy przez to rozumieć każdego pracownika Szkoły Podstawowej im. Bł. Karoliny Kózkówny w Mszalnicy bez względu na formę zatrudnienia oraz inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
5. dyrektorze – należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Bł. Karoliny Kózkówny w Mszalnicy
6. rodzicu – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską. Jeżeli małoletni pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawyowy małoletniego;
7. opiekunie prawnym małoletniego – należy przez to rozumieć osobę reprezentującą dziecko w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją, a także rodzica zastępczego.
8. krzywdzeniu małoletniego – to oznacza popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego, lub podejmowania działań zagrażających jego dobru, w tym jego zaniedbanie;
9. czynu karalny – rozumie się przez to przestępstwo lub wykroczenie;

10. czyn zabroniony - rozumie się przez to zachowanie o znamionach określonych w kodeksie karnym.
11. zgoda rodzica/ opiekuna prawnego małoletniego - oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców/ opiekunów prawnych małoletniego.

Rozdział II

Obowiązki pracodawcy w zakresie działalności z związanej z wychowaniem, edukacją i opieką oraz obowiązki osób zatrudnionych i dopuszczonych do tej działalności

§ 2.

Rekrutacja pracowników Szkoły odbywa się zgodnie z zasadami:

1. Dyrektor, przed zatrudnieniem pracownika w Szkole, poznaje jego dane osobowe oraz kwalifikacje.
2. Dyrektor Szkoły przed zatrudnieniem pracownika uzyskuje jego dane osobowe, w tym dane potrzebne do sprawdzenia danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym.
3. Wydruk z Rejestru przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub dokumentacji dotyczącej innej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem i edukacją.
4. Dyrektor Szkoły przed zatrudnieniem nauczyciela lub osoby dopuszczonej do innej działalności związanej z wychowaniem i edukacją uzyskuje od niego informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
5. Przy nawiązaniu stosunku pracy z pracownikiem pracodawca zapoznaje go ze standardami ochrony małoletnich funkcjonującymi w szkole.
6. Znajomość i zaakceptowanie zasad pracownik potwierdza podpisaniem oświadczenia, które zostaje włączone do akt osobowych.

Rozdział III

Zasady bezpiecznych relacji na linii pracownik szkoły - małoletni

§ 3.

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu z nieletnimi w Szkole obowiązują wszystkich pracowników i inne osoby dopuszczone do działalności związanej z wychowaniem, edukacją i opieką.
2. Relacje pracownicy – małoletni charakteryzują się wzajemnym szacunkiem, nastawieniem na współpracę, wzajemną pomocą i zrozumieniem.
3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem szkoły:
 3. 1. Każdy pracownik szanuje godność małoletniego jako osoby:
 - a) akceptuje go, uznaje jego prawa, rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność;
 - b) traktuje indywidualnie każde dziecko, starając się rozumieć jego potrzeby i wspomagać jego możliwości;

- c) wychowuje małoletniego w duchu odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów;
- d) kieruje się postawą szacunku i troski o małoletniego.
4. Stosunek pracowników wobec małoletniego cechuje: życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość,
a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w przestrzeganiu ustalonych w szkole zasad.
5. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego małoletniego.
6. Pracownicy wspierają małoletniego w pokonywaniu trudności, uwzględniając poziom jego rozwoju, jego możliwości wynikające z niepełnosprawności lub specjalnych potrzeb edukacyjnych.
7. Pracownicy szanują prawo małoletniego do prywatności; dopuszcza się odstępianie od zasady poufności, w sytuacji podejrzenia zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich. (np. w szatni wychowania fizycznego, toaletach).
8. Stosowanie przemocy fizycznej wobec małoletniego jest niedopuszczalne. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego uzasadnione jest użycie siły w celu przerwania niebezpiecznej czynności lub sytuacji.
9. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych, na przykład związanych z pomaganiem małoletniemu w ubieraniu się i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, czy korzystaniu z toalety, pracownik zobowiązany jest unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z małoletnim. Fizyczny kontakt pracownika z małoletnim jest odpowiedzią na jego potrzeby w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, sytuację, niepełnosprawność.
10. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z uczniem w jednym łóżku.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich na linii pracownik szkoły-małoletni

§ 4.

1. Pracownikowi zabrania się:
- a) zawstydzania, upokarzania, lekceważenia i obrażania małoletniego
- b) ujawniania informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów; obejmuje to wizerunek ucznia, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej;
- c) zachowywania się w obecności uczniów w sposób niestosowny; obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
- d) nawiązywania z uczniem jakichkolwiek relacji seksualnych, składania mu propozycji o nieodpowiednim charakterze; obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie nieletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę;
- e) utrwalania wizerunku nieletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych;
- f) proponowania małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji, jak również używania ich w obecności małoletnich;

- g) bicia, szturchnia, popychania oraz naruszania nietykalności cielesnej małoletniego w jakikolwiek inny sposób; oprócz przypadków określonych w §3 ust. 8 i ust. 9;
- h) dotykania małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
- i) angażowania się w takie aktywności jak udawane walki z małoletnim czy brutalne zabawy fizyczne.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznych relacji na linii małoletni - małoletni

§ 5.

1. Relacje małoletni – małoletni charakteryzują się wzajemnym szacunkiem, życzliwością, a także pomocą i zrozumieniem.
2. Zasady bezpiecznych relacji na linii małoletni - małoletni:
 - a) dbanie o bezpieczeństwo i zdrowie własne i kolegów;
 - b) chęć udzielenia pomocy innym małoletnim w rozwiązywaniu ich problemów;
 - c) używanie poprawnej polszczyzny, stosowanie form grzecznościowych,
 - d) prezentowanie wysokiej kultury w kontaktach z rówieśnikami, bycie wzorem dla kolegów;
 - e) tolerancja, koleżeńskość i prawdomówność wobec innych małoletnich;
 - f) przestrzeganie zasad używania telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.

Zachowanie niedozwolone małoletnich na linii małoletni – małoletni

§ 6.

1. Zachowania niedozwolone między małoletnimi:
 - a) stwarzanie zagrożenia dla zdrowia i życia innych małoletnich;
 - b) umyślne spowodowanie uszczerbku na zdrowiu innych małoletnich;
 - c) sprzedaż i posiadanie narkotyków lub innych środków odurzających innym małoletnim;
 - d) wymuszenia, pobicia, zastraszanie, poniżanie, podżeganie do bójek, cyberprzemoc;
 - e) demoralizowanie innych małoletnich (zły przykład, namawianie do negatywnych zachowań, w tym palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków);
 - f) dewastowanie własności innych małoletnich;
 - g) kłamstwa i pomówienia na temat innych małoletnich;
 - h) naruszanie godności swoich kolegów;
 - i) lekceważące i obraźliwe zachowanie (wyrażone w słowach lub gestach);
 - j) prowokacje (wyrażone w słowach i gestach);
 - k) nagrywanie lub fotografowanie kolegów bez ich wiedzy i zgody i/lub umieszczanie w sieci internetowej;
 - l) naruszanie prywatności i własności prywatnej;
 - m) użycie wobec kolegów przemocy fizycznej i/lub psychicznej;
 - n) pomówienie i oszczerstwa wobec kolegów;
 - o) naruszenie nietykalności fizycznej innych małoletnich.

Rozdział V

Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich – zasady rozpoznawania i reagowania

§ 7.

1. Rekrutacja pracowników Szkoły odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji pracowników.
2. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni i małoletni – małoletni ustalone w Szkole określone w rozdz. III i IV.
3. Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich i zwracają na nie uwagę w ramach wykonywanych obowiązków.
4. Symptomy krzywdzenia małoletniego obejmują:
 - a) uszkodzenia ciała np. sińce, rany, złamania itp.
 - b) wyraźne zmiany w zachowaniu dziecka np. wycofanie, zubożenie, lub nadmierne pobudzenie, trudność w regulacji emocji, którą trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami.
5. Czynniki ryzyka dotyczą:
 - a) relacji na linii małoletni – pracownik lub osoba dopuszczona do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją i opieką,
 - b) relacji na linii małoletni – małoletni;
 - c) relacji na linii małoletni – rodzina (osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym),
 - d) relacji na linii małoletni – inna osoba dorosła.
6. Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka i symptomy krzywdzenia dziecka obejmują:
 - a) czynniki związane z dzieckiem, w tym: okoliczności dotyczące narodzin, płeć dziecka, wiek dziecka, niepełnosprawność, choroby chroniczne, zachowanie dziecka sprawiającego problemy wychowawcze i doświadczającego trudności edukacyjnych;
 - b) czynniki rodzinne – samotne rodzicielstwo, obecność niespokrewnionych z dzieckiem dorosłych, struktura rodziny: rozbita, wielodzietna, zastępcza, adopcyjna, cechy rodziców, funkcjonowanie psychiczne rodziców, doświadczanie przemocy w dzieciństwie przez rodziców, uzależnienia rodziców, stosowane metody wychowawcze przez rodziców, wczesne lub późne rodzicielstwo, niepełnosprawność lub przewlekła choroba rodziców, duża i bardzo duża różnica wieku między rodzicami, niepokojąca relacja rodzic-dziecko, rodzina niepełna czasowo (np. z powodu wyjazdów za granicę), długotrwałe konflikty w małżeństwie, rodzina wyizolowana społecznie;
 - c) czynniki związane ze środowiskiem szkolnym – liczne konflikty rówieśnicze, liczne konflikty z pracownikami szkoły, zaniedbywanie obowiązków szkolnych, wysoka absencja na wszystkich lub wybranych przedmiotach, izolacja od grupy rówieśniczej, niskie zaangażowanie w życie szkoły, niepokojący strój, agresja słowna, agresja fizyczna, zachowania autoagresywne;
7. Powyższa lista czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia jest przykładowa i nie uwzględnia wszystkich możliwych czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia dziecka.

8. Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich i zwracają na nie uwagę w ramach wykonywanych obowiązków.
9. Identyfikacja czynników ryzyka krzywdzenia małoletniego odbywa się poprzez rozmowę pracownika szkoły z małoletnim, obserwację małoletniego, monitorowanie zachowania małoletniego i jego postępów edukacyjnych, rozmowę z innymi pracownikami szkoły i rodzicami małoletnich.
10. W przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego Szkoła podejmuje działania określone w procedurach.

Rozdział VI

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 8.

Zasady podejmowania interwencji:

1. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia jest pedagog szkolny lub psycholog, który przekazuje informację wychowawcy oddziału i Dyrektorowi Szkoły.
2. W przypadku podejrzenia lub posiadania informacji przez pracownika Szkoły, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma **obowiązek** niezwłocznego przekazania uzyskanej informacji pedagogowi lub psychologowi.
3. Pracownik we współpracy z pedagogiem lub psychologiem sporządza notatkę służbową dotyczącą podejrzenia lub posiadania informacji, że małoletni jest krzywdzony, w terminie 1 dnia od momentu zgłoszenia. Psycholog / pedagog niezwłocznie przekazuje ją Dyrektorowi.
Wzór notatki załącznik nr 1.
4. Osoby odpowiedzialne za podjęcie dalszych interwencji mają obowiązek postępowania zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami.
5. Interwencję, o której mowa w pkt. 4 przeprowadza zespół- zwany dalej zespołem interwencyjnym, w składzie: Dyrektor Szkoły, psycholog/pedagog i wychowawca. W pracach zespołu dopuszcza się udział innych pracowników posiadających informację o krzywdzie małoletniego.
6. Po zastosowaniu procedur, każdorazowo, w sposób dostosowany do konkretnego przypadku, zespół ustala plan wsparcia małoletniego. Wsparcie obejmuje w pierwszej kolejności zapewnienie bezpieczeństwa oraz pomoc medyczną i psychologiczną.
7. Plan pomocy małoletniemu ustala zespół interwencyjny w terminie 3 dni roboczych od momentu podjęcia interwencji. Plan powinien zawierać w szczególności:
 - a) podjęcie działań w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - b) wsparcie, jakie zaoferuje uczniowi Szkoła oraz kontakty do instytucji wspierających małoletniego w kryzysie;
 - c) przekazanie informacji o możliwości objęcia małoletniego opieką specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba;
 - d) monitorowanie sytuacji małoletniego we współpracy z rodzicem.

8. Sporządzony przez zespół interwencyjny plan pomocy małoletniemu przedstawiany jest rodzicom/opiekunom przez pedagoga/psychologa.
9. Działania określone w pkt. 7 nie są ujęte chronologicznie i mogą być prowadzone jednocześnie.

Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego na linii małoletni – pracownik lub osoba dopuszczona do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją i opieką, lub inna osoba dorosła

§ 9.

1. Po uzyskaniu informacji od pracownika, rodzica lub małoletniego o podejrzeniu krzywdzenia lub posiadaniu informacji o krzywdzeniu małoletniego wychowawca, a jeśli jest nieobecny to pedagog/psycholog organizuje w szkole spotkanie z rodzicem lub opiekunem prawnym małoletniego i przekazuje uzyskane informacje. Ze spotkania sporządza się notatkę służbową na karcie interwencji. **Wzór karty – załącznik nr 2.**
2. Pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z małoletnim i sporządza notatkę służbową z rozmowy na karcie interwencji.
3. Jeśli sytuacja małoletniego uniemożliwia przeprowadzenie rozmowy psycholog/pedagog i wychowawca dokonują obserwacji małoletniego i sporządzają notatkę z obserwacji na karcie interwencji.
4. Zespół interwencyjny sporządza opis sytuacji małoletniego, wypełniając *Kwestionariusz dziecka krzywdzonego* – **załącznik nr 3.**
5. Na podstawie rozmów z małoletnim, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami zespół opracowuje plan pomocy małoletniemu.
6. Zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji dokonuje Dyrektor Szkoły.
7. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice/opiekunowie małoletniego lub małoletni, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone – Szkoła informuje o tym fakcie rodziców/opiekunów małoletniego na piśmie.

Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego na linii małoletni – małoletni

§ 10.

1. Po uzyskaniu informacji od pracownika, rodzica lub małoletniego o podejrzeniu krzywdzenia lub posiadaniu informacji o krzywdzeniu małoletniego wychowawca, a jeśli jest nieobecny to pedagog/psycholog organizuje w szkole spotkanie z rodzicem lub opiekunem prawnym małoletniego i przekazuje uzyskane informacje. Ze spotkania sporządza się notatkę służbową na karcie interwencji – **załącznik nr 2.**
2. Psycholog przeprowadza rozmowę z małoletnim i sporządza notatkę służbową z rozmowy na karcie interwencji.

3. Psycholog przeprowadza rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie (jeśli jest uczniem tej Szkoły) innego małoletniego i sporządza notatkę służbową z rozmowy na karcie interwencji.
4. Jeśli sytuacja małoletniego uniemożliwia przeprowadzenie rozmowy psycholog/pedagog i wychowawca dokonują obserwacji małoletniego i sporządzają notatkę z obserwacji na karcie interwencji.
5. Zespół interwencyjny sporządza opis sytuacji małoletniego, wypełniając *Kwestionariusz dziecka krzywdzonego* – **załącznik nr 3**.
6. Na podstawie rozmów z małoletnim, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletniemu.
7. Zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji dokonuje Dyrektor Szkoły.
8. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice/opiekunowie małoletniego, małoletni, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone – Szkoła informuje o tym fakcie rodziców/opiekunów małoletniego na piśmie.

Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego na linii małoletni – rodzina (osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym)

§ 11.

1. Po uzyskaniu informacji o podejrzeniu krzywdzenia lub posiadaniu informacji o krzywdzeniu małoletniego zespół interwencyjny organizuje w szkole spotkanie z rodzicem, który nie jest podejrzanym o krzywdzenie małoletniego i przekazuje uzyskane informacje. Ze spotkania sporządza się notatkę służbową na karcie interwencji – **załącznik nr 2**. Zespół informuje rodzica/opiekuna o obowiązku Szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskiej Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
2. Psycholog przeprowadza rozmowę z małoletnim i sporządza notatkę służbową z rozmowy na karcie interwencji.
3. Jeśli sytuacja małoletniego uniemożliwia przeprowadzenie rozmowy psycholog/pedagog i wychowawca dokonują obserwacji małoletniego i sporządzają notatkę z obserwacji na karcie interwencji.
4. Zespół interwencyjny sporządza opis sytuacji małoletniego, wypełniając *Kwestionariusz dziecka krzywdzonego* – **załącznik nr 3**.
5. Na podstawie rozmów z małoletnim, nauczycielami, wychowawcą oraz zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletniemu.
6. Zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji dokonuje Dyrektor Szkoły.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

§ 12.

1. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego można składać do następujących instytucji, w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji:

- a) policja lub prokurator;
- b) sąd rejonowy – wydział rodzinny i nieletnich (wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego);
- c) ośrodek pomocy społecznej;
- d) przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – formularz *Niebieskiej Karty*.

2. Dyrektor Szkoły, na podstawie ustaleń zespołu interwencyjnego, dokonuje zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do instytucji: policji, prokuratury, sądu rejonowego i ośrodka pomocy społecznej .

3. Wszczęcia procedury *Niebieskiej Karty* dokonuje psycholog/pedagog szkolny.

4. Zgłoszenia dokonuje się niezwłocznie, po ustaleniach zespołu interwencyjnego.

5. Wszelka dokumentacja zgromadzona w toku podejmowanej interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego jest przechowywana w odrębnej teczce w sekretariacie Szkoły.

Rozdział VII

Zasady ochrony wizerunku ucznia i danych osobowych małoletnich

§ 13.

1. Szkoła, uznając prawo nieletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego, zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

2. Dzielenie się zdjęciami i filmami służy celebrowaniu sukcesów uczniów, dokumentowaniu działań Szkoły i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo uczniów.

3. Wytyczne dla osób wykonujących zdjęcia i filmy na stronę szkolną/facebook są następujące:

- a) wszystkie dzieci muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla ucznia poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
- b) zarejestrowane obrazy powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać grupy dzieci, a nie pojedyncze osoby;

4. Fotograf lub osoba filmująca dzieci nie zostaje z nimi bez nadzoru pracownika Szkoły.

5. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu ucznia) na jej terenie bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego;

Rozdział VIII

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole

§ 14.

1. Szkoła, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, korzystając z sieci internetowej: Ogólnopolska Sieć Edukacyjna oraz instaluje i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie Szkoły małoletni korzystają z komputerów z dostępem do Internetu wyłącznie pod nadzorem nauczyciela na zajęciach informatyki lub innych zajęciach prowadzonych przez Szkołę z wykorzystaniem komputera.
3. Żaden pracownik Szkoły nie może udostępnić małoletniemu hasła do szkolnej sieci internetowej.
4. Nauczyciel prowadzący zajęcia z wykorzystaniem komputerów lub telefonów komórkowych przez małoletnich zobowiązany jest informować ich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu oraz czuwać nad ich bezpieczeństwem podczas korzystania z Internetu w czasie zajęć.
5. Osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo w sieci w Szkole jest nauczyciel informatyki, który
 - a) zabezpiecza sieć internetową Szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, oprogramowania, we współpracy z firmą świadczącą usługi informatyczne;
 - b) sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści; w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia i postępuje zgodnie z pkt. 6.
6. Jeśli pracownik posiada informację o małoletnim, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, przekazuje ją Dyrektorowi Szkoły, który aranżuje dla ucznia rozmowę z psychologiem/ pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie; jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji w rozdziale VI.
7. Zasady korzystania przez małoletnich z telefonów komórkowych na terenie Szkoły określa statut Szkoły.

Rozdział IX

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi

§ 15.

1. Osoba odpowiedzialna za dostęp do Internetu w Szkole w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły zabezpiecza sieć przed niebezpiecznymi treściami, poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.

2. Nauczyciel prowadzący zajęcia z wykorzystaniem komputerów sprawdza, czy na urządzeniach nie pojawiły się niebezpieczne treści. W przypadku ich znalezienia nauczyciel prowadzący zajęcia ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
3. Nauczyciel prowadzący zajęcia z wykorzystaniem komputerów przekazuje Dyrektorowi Szkoły informację o dokonanych ustaleniach (np. o małoletnim, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści). Dyrektor Szkoły niezwłocznie aranżuje dla ucznia rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.
4. Rozmowę z małoletnim na temat bezpieczeństwa w Internecie przeprowadza szkolny pedagog/psycholog.
5. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że małoletni jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w rozdziale V niniejszych Standardów – *Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego*.

Rozdział X

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów Ochrony Małoletnich

§ 16.

1. Dyrektor Szkoły wyznacza pedagoga szkolnego – **panią Izabelę Jarosz**, i psychologa – **Panią Ninę Siedlarz** na osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich w Szkole.
2. Osoby, o których mowa w punkcie 1, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów oraz za proponowanie zmian w Standardach.
3. Osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich przeprowadzają wśród pracowników Szkoły, raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi **załącznik nr 5**.
4. Na podstawie przeprowadzonej ankiety osoby odpowiedzialne za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich sporządzają analizę i wnioski z przeprowadzonej ankiety, które przekazują Dyrektorowi Szkoły.
5. Dyrektor Szkoły na podstawie otrzymanych wniosków wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, uczniom i ich rodzicom/opiekunom.

§ 17.

1. Za przygotowanie pracowników Szkoły do stosowania standardów odpowiada Dyrektor Szkoły.
2. Dyrektor Szkoły:
 - a) zapoznaje Radę Pedagogiczną ze standardami ochrony małoletnich i ich zmianami;
 - b) zapoznaje pracowników niepedagogicznych ze standardami ochrony małoletnich i ich zmianami podczas zebrania szkoleniowego;
 - c) umieszcza standardy na stronie internetowej Szkoły;
 - d) udostępnia pracownikom standardy i ich zmiany w formie wydruku poprzez umieszczenie go na tablicy ogłoszeń w pokoju nauczycielskim i sekretariacie Szkoły.

3. Każdy pracownik podpisuje oświadczenie o zapoznaniu się z treścią standardów i odbyciu przeszkolenia w zakresie ich stosowania, które zostaje włączone do jego akt osobowych – **załącznik nr 4**.
4. Pedagog/psycholog umieszcza na tablicy ogłoszeń pełną wersję standardów ochrony małoletnich oraz wersję skróconą dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera istotne informacje dla małoletnich, które są dla nich zrozumiałe.
5. Za udostępnienie rodzicom/ opiekunom prawnym oraz małoletnim standardów ochrony małoletnich wychowawca oddziału.
6. Wychowawca przedstawia małoletnim standardy podczas zajęć z wychowawcą, co odnotowuje w dzienniku lekcyjnym.
7. Wychowawca przedstawia rodzicom/ opiekunom prawnym standardy ochrony małoletnich podczas zebrania klasowego. Rodzic potwierdza zapoznanie się ze standardami w formie ustalonej przez wychowawców.

NOTATKA SŁUŻBOWA

Dotyczy ucznia.....(imię, nazwisko, klasa).

W dniu..... o godzinie..... pełniąc pracę w charakterze.....(wymienić funkcję), otrzymałem(am) następujące informacje/zauważyłem(am) następujące objawy*, na podstawie których można podejrzewać krzywdzenie dziecka:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zgłaszającym(y) był(li).....

Świadkiem(ami) zdarzenia/informacji był(li).....

Podjąłem(am) następujące działania:.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Notatkę przekazałem(am).....(komu), w dniu.....

o godzinie.....

Inne ważne informacje:

.....
.....
.....
.....

Mszalnica, dnia.....

Czytelny podpis.....

*właściwe podkreślić

załącznik nr 2

Karta interwencji

Imię i nazwisko ucznia

Klasa.....

Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia.....

Podjęte działania	Data	Notatka
Np. rozmowa z uczniem, rozmowa z wychowawcą, rozmowa z rodzicem, rozmowa z innym pracownikiem Szkoły,		Opis spotkania + wyniki ustaleń

Podpisy:

Kwestionariusz dziecka krzywdzonego

Imię i nazwisko.....data urodzenia.....

Adres zamieszkania, telefon

I. Wygląd:	TAK	NIE
1. Brudne		
2. Zadrapania		
3. Zasinienia		
4. Inne urazy (jakie?):		

II. Zachowanie dziecka:	TAK	NIE
1. Niespokojne, pobudzone		
2. Wycofane zamknięte w sobie		
3. Agresywne		
4. Inne (jakie?):		

III. Forma krzywdzenia:	Fizyczne		
Sprawca / y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	<u>Formy krzywdzenia dziecka</u>	TAK	NIE
	Bicie		
	Szarpanie		
	Kopanie		
	Ciągnięcie za włosy		
	Popychanie		
	Inne (jakie?)		

IV. Forma krzywdzenia:	Seksualne		
Sprawca / y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	<u>Formy krzywdzenia dziecka</u>	TAK	NIE
	Pokazywanie filmów, zdjęć pornograficznych		
	Dotykanie intymnych miejsc		
	Inne (jakie?)		

V. Forma krzywdzenia:	Ekonomiczne		
Sprawca / y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	<u>Formy krzywdzenia dziecka</u>	TAK	NIE
	Zmuszanie do zarobkowania		
	Brak łożenia na utrzymanie dziecka		
	Brak dbałości o zabezpieczenie ewentualnych należności (alimenty, obiady, renta rodzinna, itp.)		
	Inne (jakie?)		

VI. Forma krzywdzenia:	Psychiczne		
Sprawca / y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	<u>Formy krzywdzenia dziecka</u>	TAK	NIE
	Poniżanie		
	groźenie, straszenie (np. opuszczeniem, oddaniem)		
	zamykanie, izolacja		
	manipulowanie dzieckiem		
	obwinianie emocjonalne (np. mówienie i okazywanie wrogości, ciągłe krytykowanie)		
	pomniejszanie / zaprzeczanie wartości dziecka		
	brak uwagi, troski, zainteresowania		
	nadmierne wymagania wobec dziecka		
	nadopiekuńczość (nadmierne ochranianie, wyřeczanie, blokowanie samodzielności dziecka)		
	Inne (jakie?)		

VII. Forma krzywdzenia:	Zaniedbywanie		
Sprawca / y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	<u>Formy krzywdzenia dziecka</u>	TAK	NIE
	Niezapewnienie dziecku podstawowych potrzeb: (jedzenie, ubranie, zabawki, podręczniki,		

	przybory szkolne)		
	Brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego		
	Nieodpowiednia higiena ciała		
	Brak troski o stan zdrowia (badania lekarskie, szczepienia, leki)		
	Bycie przez dziecko świadkiem awantur		
	Inne (jakie?)		

VIII. Mocne strony dziecka:	TAK	NIE
Dobry stan zdrowia		
Umiejętność samoobsługi		
Umiejętność i możliwość rozpoznania sytuacji zagrożenia, zwrócenia się po pomoc		
Możliwość schronienia się w bezpiecznym miejscu pod ochroną opiekuna prawnego		
Inne (jakie?)		

IX . Stopień zagrożenia dziecka krzywdzeniem:		
Sytuacja dziecka wymaga:	TAK	NIE
Natychmiastowej interwencji		
Pomocy materialnej, rzeczowej (odzież, obuwie, obiady i in.) oraz finansowej		
Pomocy psychologicznej (diagnoza, terapia, grupa wsparcia i in.)		
Powiadomienia odpowiedniej instytucji (policja, Sąd, Mops itp.)		

X. Osoby wspierające dziecko:	
Imię i nazwisko, adres, telefon komórkowy	Zakres pomocy i wsparcia dla dziecka
1.	
2.	
3.	
4.	

Data:

Podpisy:

Plan wsparcia małoletniego doświadczającego krzywdzenia

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Data:

Podpisy:

załącznik nr 4

Mszalnica,.....

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zapoznałem/łam się z treścią Standardów Ochrony Małoletnich i zostałem/am przeszkolony/a przez Dyrektora Szkoły w zakresie ich stosowania w odniesieniu do małoletnich uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Bł. Karoliny Kózkówny w Mszalnicy.

.....

/podpis/

**Ankieta monitorująca poziom realizacji Standardów Ochrony Małoletnich
przed krzywdzeniem**

Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole, w której pracujesz?	
Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem” obowiązujące w Szkole?	
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia uczniów?	
Czy wiesz, jak reagować na krzywdzenie małoletnich?	
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem przez innego pracownika?	
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone?	
Czy podjąłeś/-aś jakieś działania? Jeśli tak, to jakie?	
Jeśli nie – dlaczego?	
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujących w Szkole? <i>(odpowieź opisowa)</i>	